

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Søbæk 2020

BØRNEHUSET SØBÆK

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede

formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor hen-

vises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Søbæk, Vestermarken 12, 3060 Espergærde.

Børnehuset Søbæk er placeret tæt ved Espergærde st., Egebæksvang skov og Espergærde strand, og ligger ved Espergærde centret, med masser af parkeringsmuligheder.

Vores lokation gør, at der er muligheder for gode ture i naturen, hvilket vi benytter os af.

Børnehuset Søbæk er en 0-6 års integreret institution. Vi har 170 børn, 36 voksne, fordelt i tre forbundne huse, i 11 grupper:

Skovhuset med en børnehaveafdeling og en vuggestueafdeling, i alt 5 grupper.

Søhuset med en vuggestueafdeling, med i alt 3 grupper.

Enghuset med en børnehaveafdeling, med i alt 3 grupper.

Vi har pr. 1 maj 2017, ansat 65% uddannet personale.

Personalets gennemsnitlige anciennitet i institutionen (ansat antal år) 4,2 år. (2017)

Sygedage pr. år pr. ansat 10,2 dage. inklusiv langtidssygdom (2017)

Medarbejderne i Børnehuset Søbæk er med til at gøre Helsingørs Kommune visioner og værdier til virkelighed

Børnehuset Søbæk giver plads til at udfolde sig

- Alle skal have mulighed for at tage ansvar for eget liv og udnytte egne evner. Vi skal i fællesskab hjælpe dem, der har brug for det. Der skal være plads til forskellighed og mangfoldighed. Vi arbejder med at inkludere alle børn, hvis det giver mening for det enkelte barn og deres forældre.

Vores værdier

- Værdierne udtrykker det, vi gerne vil stå for og kendes på vores kontakt med børn og forældre, og andre samarbejdspartnere. Vores værdier er: Autenticitet, respekt og engagement.

Autentisk - man skal kunne have tillid til os

- Vi står ved det vi gør, og man kan regne med det vi siger. Vi lægger stor vægt på kvalitet og ansvarlighed og tænker i helheder og sammenhænge. Vi møder forældre og hinanden med åbenhed.

Respekt - alle skal have en god og ordentlig behandling

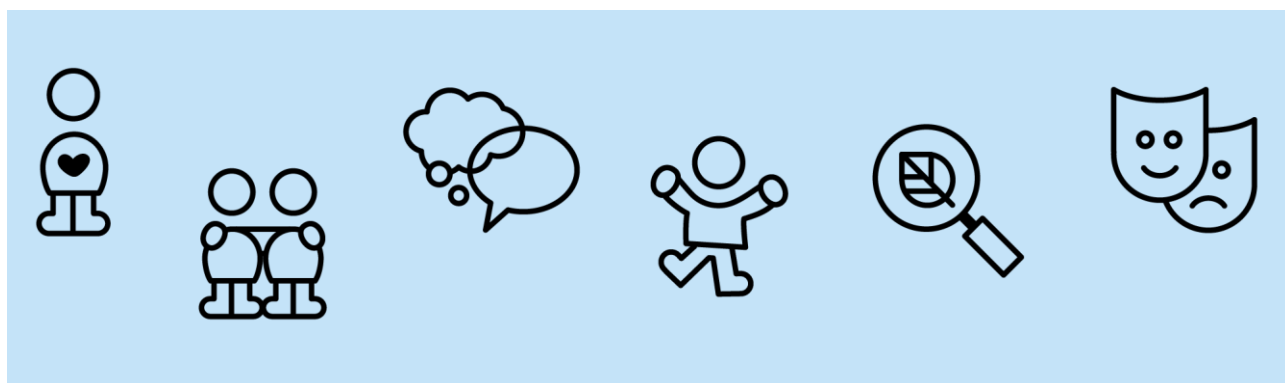
- Vi sætter barnet i centrum med fokus på både muligheder og forventninger. Vi har et særligt ansvar for at sikre rummelighed og give plads til forskellighed. Vi respekterer andre menneskers ret til egne livsværdier, meninger og erfaringer.

Engagement - den enkeltes indsats gør en forskel og vi skal gøre det endnu bedre

- Vi engagerer os fagligt og personligt, og vi stræber efter at gøre en forskel. Vi arbejder målrettet og forsøger hele tiden at gøre det endnu bedre. Vi er fleksible og forandringsvillige og sætter pris på nye ideer og initiativer.

Værdier direkte rettede mod børnene, og hvad vi forventer af de ansatte i Børnehuset Søbæk:

- Være synlige og nærværende, og gøre deres bedste for at understøtte børnene i deres leg
- Være omsorgsfulde og i stand til at se det enkelte barns potentiale og kompetencer
- Give børnene udfordringer og oplevelser, som er tilpasset deres alder og udvikling
- Give mulighed for sansemæssige, motorisk, sproglig og musisk/kreativ udvikling
- Lære børnene at se på nye udfordringer
- Lære børnene at vælge fra eller til
- Hjælpe børnene i deres hverdag og stimulere dem, så de bliver opmærksomme på egne og andres behov.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børn lærer, trives og udvikler sig i gode dagtilbud, hvor der er høj kvalitet i det pædagogiske arbejde. Den viden bruger vi aktivt når vi i Helsingør kommune vurderer og udvikler den pædagogiske praksis i vores dagtilbud. Derfor har vi en fælles definition af, hvad kvalitet i dagtilbud er. Vi definerer pædagogisk kvalitet som fire samlede forhold: Livsduelighed, nærværende samspil, børnefællesskaber samt forældresamarbejde.

Børnesynet i Helsingør kommune tager udgangspunkt i FN's børnekonvention, hvor der er fokus på barnets ret til leg, indflydelse og medbestemmelse. Derfor værner vi i Helsingør kommune om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo.

Legen er central i børnenes hverdag. Legen er en lystbetonet aktivitet, hvor børnene leger for at have det sjovt. Gennem legen kommer læring, og det er et vigtigt udgangspunkt for vores forståelse for børns læring. I Helsingør Kommune vægter vi læring gennem leg og ud fra barnets interesser.

Vi har fokus på at drage omsorg for børnene og samtidig stimulere og udfordre børnene for at understøtte deres trivsel, læring og udvikling. Børn opfattes grundlæggende som kompetente og selvstændige, samtidig med at de har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra voksne. Vi ser børnene som aktive medskabere af egen læring og udvikling inden for de rammer, vi som voksne har defineret.

I Børnehuset Søbæk har vi til personalemøderne i 2019 modtaget inspiration vedrørende "Den styrkede pædagogiske læreplan". I personalegruppen har vi to personer ansat, som har uddannelse i netop lærerplanen. Vi har diskuteret og reflekteret over de fem centrale elementer, samt inddraget Helsingør kommunes fælles definition af kvalitet i dagtilbud.

I hverdagen udmøntes de fem elementer i de aktiviteter, som vi vælger at lave med børnene. Vi har fokuseret på forskellige elementer og værdier for at øve os i at inddrage dem i hverdagens aktiviteter.

Det betyder at vi kan have et fokus som fx social udvikling, leg og forældresamarbejde, og dermed lave et pædagogisk legemiljø, hvor fokus er at beskytte og udvikle legen, samt inddrage forældre således at de

informerer om hvor vigtig leg er, og hvorfor vi giver børnene rum i rummet og stiller legeredskaber frem på en særlig måde.

Et andet eksempel er de tydelige voksenstyrede aktiviteter, hvor vi fx inddrager Natur, udeliv og science, samt børnefællesskaber og dannelse, og tager på tur, hvor vi laver små samarbejdsøvelser, går på opdagelse i årstiden, samler ting, fryser naturting ned, og sørger for at børnene får mulighed for at blive inspireret af andre børn, samt støtter dem i eventuelle initiativer de tager på turen.

Børneperspektivet tilses ved at vi er nærværende og imødekomende over for børnenes initiativer og interesser. Vi omstiller os og griber deres eventuelle input og opstået lyst for et andet emne, end det vi først havde tilrettelagt. Fx kan en skovtur med temaet "forårets farver" ændres til en tur med elementet vand i fokus.

Vi gør ligeledes plads til at vores store børnegrupper kan have forskellige behov og interesser, derfor skaber vi rammerne for at de forskellige behov kan blive mødt og opfyldt i mindre fællesskaber.

En voksenstyret aktivitet kan ligeledes være ved "samling"-tid, hvor vi undersøger et æble, mærker på en kiwi eller appelsin, hvor børnene deler brød ud, dækker borde eller hælder vand op i egen kop.

Vi har fokus på rutinepædagogik, hvilket betyder at vores rutiner i løbet af dagen også er aktiviteter hvor børnene inddrager, så rutinerne bliver til læring og erfaring for børnene.

Børnene er derfor en del af disse rutiner, hvor de deltager i borddækning, oprydning, hente mad, åbne og lukke stuerne, rengøring, indkøb mm.

Vi vælger at prioritere børnenes frie leg i løbet af dagen, da det især i igennem forhandlinger, konflikter og initiativer at børnene lærer hinanden at kende, lærer at behovsudsætte, lærer regler, sociale spilleregler, problemløse, løse konflikter mm.

Således kommer de førnævnte centrale elementer i spil, i vores fælles pædagogiske grundlag.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske læringsmiljø er børnenes hverdag i dagtilbuddet fra det øjeblik de træder ind i institutionen om morgenen og til de går hjem om eftermiddagen. I Helsingør Kommune arbejder vi på at etablere et

pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen, der med leg, aktiviteter og rutiner giver børnene de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Vi har fokus på at skabe læringsmiljøer, der indbyder til leg, nysgerrighed og engagement hos børnene. Vi arbejder med de fysiske rammer, og er opmærksomme på, hvilken betydning indretning har for børnenes muligheder for engagement og fordybelse i leg og læring.

Børnehuset Søbæk har vi, og er stadig i gang med, at udvide vores viden om mentalisering - barnets kognitive og neurologiske udvikling - hvilket giver os indsigt i hvorledes vores pædagogiske læringsmiljø, dvs. de voksne som kontekst skabere, kan bruges til at skabe de bedste betingelser for det enkelte barns udvikling.

Det betyder at vi i Børnehuset Søbæk handler ud fra den givende børnegruppe på den enkelte stue, og overvejer hvorledes de fysiske rammer påvirker børnenes leg, og dermed læring, udvikling, deres fællesskab og dannelse. Det betyder at stuens fysiske indretning er dynamisk, så den giver mest mulig mening for den pågældende børnegruppes interesser, dynamik og fællesskaber. Således kan vi tilgodese børn, som har brug for fysiske udfoldelser, samt børn, som har brug for fordybelse osv.

Vi har gruppeopdelte aktiviteter således at alle børn, fra de helt små vuggestuebørn til de kommende skolebørn, tilgodeses ift. målrettede aktiviteter og legemuligheder.

Hverdagen er opdelt så den er gennemskuelig og forudsigelig for børnene, både ift. rytmen/den daglige struktur og via vores daglige kommunikation med børnene. Fx har nogle stuer pictogrammer, hvilket hjælper den pågældende børnegruppe til at forstå dagens rytme. Andre stuer taler om dagen til samling, hvem er de voksne i dag, hvilke børn skal på tur osv. Dagen er struktureret og genkendelig – vi har en rytme, som hele huset følger hver dag.

Yderligere er vi opmærksomme på at de samme regler gælder hver dag, dvs. de voksne handler efter samme værdi- og regelsæt, således at børnene oplever forudsigelige og tydelige voksne. Det kan være regler som "det er de voksne der åbner og lukker lågen", eller at alle vasker hænder før vi spiser mv. Det samme gælder regler ift. hvordan man opfører sig som en god ven, deler legetøj osv.

Mange stuer har en ugeplan hængende, så forældre kan tale med deres børn om, hvad der sker i dag/denne uge.

Grundet vores struktur og rytme i løbet af dagen, oplever vi at mange børn lærer de nye børn, og hjælper dem, ift. hvad der nu skal ske eller hvad man nu skal gøre inden tur, frokost, legeplads, oprydning. Nogle stuer har særlige sange, som der synges under fx oprydning.

Forudsigelighed gælder også om at præsentere nye børn og voksne på stuen – "i dag siger vi velkommen til...", "i dag er lb vikar her på stuen...", så både forældre og børn kan følge med i dagen.

Vi taler med børnene til samling om dagens aktiviteter, hvem de er i gruppe med, og prøver at inddrage dem i de beslutninger, hvor der er mulighed for børnemedbestemmelse. Fx spørges børnene hvad de mon vil se på turen i dag, og ud fra billeder kan vuggestue børnene, uden sprog, pege på, hvad de gerne vil opleve – tog, bus, skov mm.

En anden tilgang til en forudsigelig hverdag er fx at børnene sidder i faste grupper til frokost, med den samme voksen. Vi oplever at det giver børnene ro, fordi de har et klart billede af hvad der skal ske og hvad forventningen er til dem. I tilfælde af at der er vikar en dag, klarer børnene det rigtig fint, fordi de sidder ved det faste bord og med de samme venner.

De daglige voksenstyrede aktiviteter planlægges til personalemøderne, som vi afholder én gang om måneden, samt på stuemøder, som afholdes en gang om ugen. Her aftales også hvordan vi skaber de bedste rammer for uforstyrret leg, som børnene profeterer af på mange måde. Der er indlagt turdage for stu-

erne/grupperne, og disse prioriteres i tilfælde af sygdom i personalegruppen, da børn og forældre er informeret om turene og sikkert har talt om det hjemmefra. Således mener vi at opretholde tillid og troværdighed ved at holde aftaler.

Børnene har også en mening om tingene, og nogle gange finder de interesse i noget helt andet, hvilket betyder at vi sadler om, og retter vores fælles opmærksomhed mod en skovsnejl, selvom turen havde et andet mål.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Pædagogisk kvalitet i dagtilbud forudsætter et godt forældresamarbejde. Derfor er den gode kontakt mellem forældre og dagtilbud højt prioriteret i Helsingør Kommune. Det gælder både det daglige samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel, udvikling og læring og samarbejdet via bestyrelser. Vores samarbejde er forpligtende og samskabende. Det er vigtigt, at man som forældre oplever tydelighed, gennemsigtighed og tryghed. Ud over den daglige dialog er en del af vores forældresamarbejde formaliseret gennem møder fra barnet starter i dagtilbuddet og til det skal videre i skole og SFO. Det kan fx være velkomstsamtale, sprogsamtale eller overleveringssamtale. Som forældre kan man altid kontakte dagtilbuddet, hvis man ønsker en samtale om ens barns trivsel eller udvikling. Hvis vi har brug andre fagpersoners vejledning inviterer vi til et dialogmøde med relevante samarbejdspartnere.

I Helsingør Kommune bruger alle dagtilbud Tabulex. Tabulex er et online kommunikations- og registeringsværktøj, der giver overblik over de informationer, der knytter sig til børnene og dagligdagen. Tabulex har et eget forældremodul. Her gives beskeder, nyheder, information om arrangementer osv.

Forældrene anses som de vigtigste samarbejdspartnere omkring barnet. Det betyder at det ikke kun er internt med vores kolleger, at det er vigtigt at holde aftaler og evaluerer tiltag om det enkelte barn, men altså i lige så høj grad forældrene.

I dagligdagen i Børnehuset Søbæk giver vi forældrene en up-date fra barnets dag, sjove, vigtige og praktiske oplysninger, hvilket fremmer tilliden og forståelsen mellem forældre og personale. Opstår der større udfordringer, inviteres forældrene til LØFT-samtale, hvilket er en tilgang vi præsenterer dem for allerede ved introsamtalen. På den måde kender de til LØFT, og vi håber at det skaber en mindre bekymring ift. at skulle ”til samtale” i institutionen.

Vi sørger også for at inddrage forældre i børnegruppens svage og stærke sider – det kan være at vi i en periode arbejder med ”ro”, ”selvstændighed”, ”dans”, ”den gode leg”, og for at forældrene forstår og kan

være aktive omkring emnet hjemme, inddrages de for at kunne støtte op om det, der er vigtigt for børnegruppen pt.

Alle forældre inviteres til intro-samtale når barnet skal starte i Børnehuset Søbæk, og derefter en 3-måneders samtale, hvor vi evaluerer indkøringen og taler om barnets udvikling siden opstart. Der er ligeledes et årligt forældremøde, og en årlig forældre-/udviklingssamtale.

Vi tilbyder også en overgangssamtale med personale fra både vuggestue og børnehave, hvor forældrene præsenterer barnet, og dermed skaber en positiv overgang fra vuggestue til børnehave.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Helsingør Kommune arbejder vi efter planen *Inkluderende læringsmiljøer for børn og unge i Helsingør Kommune*. Her er de overordnede mål at styrke dialogen og samarbejdet blandt professionelle og forældre på børne- og ungeområdet, at styrke de professionelles kompetencer og deres evalueringskultur, at styrke den forebyggende indsats, samt at styrke børnenes læring, faglighed og trivsel som forudsætning for inklusion. På skole- og dagtilbudsområdet udmøntes målene i fem indsatsområder: 1) Fælles sprog og ensartede tilgange, 2) overgange, 3) elevfravær, 4) kompetencer og videndeling i en ny organisering og 5) strategier og værktøjer som understøtter arbejdet med inkluderende læringsmiljøer.

Som en del af indsatsområderne er den løsningsfokuserede tilgang LØFT implementeret i kommunen. Tilgangen bygger på et værdisæt og en metode, hvor det handler om at styrke og bygge videre på det, der allerede virker. Der sættes mål for udvikling med afsæt i barnets og gruppens ressourcer. Derudover anvendes Tværfagligt Forum og Børnelinealen. Tværfagligt Forum er en samtale omkring et eller flere børn med fast deltagelse af leder, sprogvejleder/primær pædagog, talepædagog og en psykolog. En gang i kvartalet deltager også sundhedsplejerske og socialrådgiver. Børnelinealen er et fælles fagligt værktøj i forhold til at forstå trivsel og udvikling for børn og unge i samarbejde mellem Center for Dagtilbud og Skoler og Center for Børn, Unge og Familier. Børnelinealen tager afsæt i en anerkendende og løsningsfokuseret tilgang. Børnelinealen bruges til at tydeliggøre hvorvidt nogle børn har brug for særlig hjælp og støtte i en periode, og i givet fald hvilken.

Overgangsindsatsen skal være med til at sikre en tidlig og forebyggende indsats med særlig fokus på tosprogede børns sproglige udvikling. I dagtilbuddene har alle medarbejdere fokus på at skabe inkluderende

læringsmiljøer. I Center for dagtilbud og skoler er ansat inklusionsvejledere som også kan inddrages ved behov.

Børn i udsatte positioner kan være børn fra alle sociale lag, og som kan være i vanskelige situationer i kortere eller længere tid. I Børnehuset Sørbæk vil vi gerne være sikre på at opdage disse børn, og inviterer andre kolleger ind på stuerne, for at få et udefra-perspektiv på vores arbejde med barnet. Et andet blik på barnet er netop vigtigt, da vi er opmærksomme på at man kan lide af "diagnoseblindhed" (som betyder, at man kommer til at kigge efter dét, som man mener er barnets eller vores udfordring). Vi inddrager forældrene, deler bekymringen, spørger ind til oplevelser hjemme osv., og afhængig af udfordringen, inviteres forældre til en LØFT-samtale med stuepædagogen og en inklusionsvejleder.

Børn, som har brug for særlig opmærksomhed, prøver vi at skabe de rette betingelser for ved at søge råd og vejledning hos kolleger med et særligt fagligt fokus, fx sprogvejleder, inklusionsvejleder eller anden særlig uddannelse. Vi laver observationer, og retter henvendelse til rette sted i kommunen – børnefysioterapeut., talepædagog, psykolog osv.

I hverdagen undgår vi, så meget det kan lade sig gøre, at barnet stigmatiseres – fx er vi opmærksomme på undlade at nævne et barns navn oftere end andre, eller prøver at skabe en kontekst hvor alle benefiter, selvom denne særlig handling er ment særligt til ét barn. Det kan være et barn, som skal forberedes særligt på dagens gang, hvilke voksne der er på stuen osv – en lille indsats, med stor betydning.

Fx hvis et barn har svært ved at indgå i sociale sammenhænge, som vi har opstillet, ændrer vi konteksten så det føles mere velkendt og trygt for barnet. Vi skaber mindre grupper, hvor barnet kan indgå og lære med og fra andre børn, og således kan vi nemmere få øje på barnets styrker og svagheder, for derefter at handle på det.

Vi er ligeledes opmærksomme på at mange børn reagerer på små forandringer i hverdagen, samt kan børn i udsatte positioner være særlige følsomme over for disse forandringer. For at skabe en tryk og forudsigelig dag, hvilket kan berolige børnene og skabe en tryk hverdag, gør vi på nogle stuer brug af fx pictogrammer, samt italesætter dagens program, så børnene ved hvem de skal være sammen med, hvorhenne og hvad vi skal lave.

Forældrene spiller en afgørende rolle i arbejdet med børn i udsatte positioner – vi er bevidste om at tillid mellem forældrene og os er afgørende for et godt samarbejde omkring barnet. Personalet aftaler indbyrdes hvem der har dem primære kontakt til både barn og forældre, således at forældrene oplever at én person giver informationer om barnet, og vi ved hver især hvad der er blevet sagt.

Personalet er opmærksom på at lave nogle indbyrdes aftaler, som kan omhandle fx kontakten til forældrene, hvordan arbejde vi med præcis dette barn og hvorledes følger vi op på dette og hint. Vi sørger for at informere hinanden og forældrene, efterhånden som barnet udvikler sig/ikke udvikler sig, således at vi kan tilpasse de forskellige tiltag.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Helsingør kommune samarbejder vi om at give børn gode og sammenhængende overgange fra hjem til institution og mellem daginstitution, skole, SFO og fritidsklub. Inden børnene starter i skole skal de forberedes grundigt og i god tid. Børnenes egne forestillinger og fortællinger om skolen bringes i spil og erstattes af konkret viden gennem samtaler og besøg på skolen. Derigennem får de godt kendskab til, hvem de kan møde i nye omgivelser, og hvordan lokaler og bygninger ser ud i SFO og skole. Vi voksne omkring barnet mødes og deler viden og information for at sikre os den bedste overgang. Vi har i kommunen udarbejdet en pjece om overgangen fra dagtilbud til SFO og skole som kan læses [her](#).

Vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn i god tid i Børnehuset Søbæk.

Via samarbejdet med de kommunale skoler i Espergærde har vi fået indblik i, hvad skolerne forventer af de kommende børnehaveklassebørn, hvilket betyder at vi inddrager disse forventninger i vores planlægning af store grupperne. Vi arbejder ligeledes sammen med projektet Hip Hop, som fremmer førskolebørns skoleparathed. Dette er et samarbejde med forældre, daginstitutionen og Hip Hop pædagogerne.

Vi ved naturligvis hvem der er de kommende skolebørn, og til vores personalemøder diskuterer vi hvilke aktiviteter og tiltag, som er gode for netop denne gruppe og det enkelte barn. Vi ser gruppen og fællesskabet, som en del af udviklingen af det enkelte barn, og omvendt. Vi vælger de pædagoger/medhjælpere, som skal have grupperne, og laver så en plan for året ud og videre frem til maj. Børn og forældre informeres naturligvis.

Vi afholder særligt forældremøde for forældre til kommende skolebørn, og opfordrer ligeledes forældrene til at deltage i skolemøderne. Forældrene inddrages i de evt. udfordringer, som vi mener at barnet skal støttes i frem til skolestart.

Vi har stort fokus på de fællesskabende kompetencer for børnene i stor gruppe forløbet, og laver en del af aktiviteterne ude i lokalmiljøet.

At være en del af en stor gruppe er betydningsfuldt, og noget børnene ser frem til. Vi leger en del for at fremme fællesskab, dannelse af ”hvem er jeg” og ”jeg er vigtig for fællesskabet”, og den sociale forståelse af andre. Ligeledes indgår der elementer af ”faglig læring”, fx i skoven som en del af science-begrebet, hvor den nære natur og bitte små nysgerrighedsskabende objekter undersøges.

I løbet af året besøger vi skolerne sammen med børnene, så de kan opleve både udendørs og indendørs arealerne på skolerne. De mange besøg betyder at børnene får kendskab til skolens fysiske rammer, hvilket kan medvirke til at gøre skolestarten nemmere.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Børnehuset Søbæk ligger nær bibliotek, kirker, skov, strand, skole, fritidsklub og tog. Turer ud af huset kan derfor byde på alt fra natur og til urban-oplevelser, som legepladser der ligger i et boligområde, og film/leg/finde bøger på biblioteket.

Skoven og stranden bruges flittigt, både til sanselige oplevelser, fællesskabsfremmende oplevelser, hvor målrettede aktiviteter inddrages i naturens tilbud, og til projektstyrede oplevelser. Fx besøges stranden, havnen og fiskemanden, når vi behandler temaer som ”Havet”, skoven bruges hele året til at skærpe børnenes sanser og opmærksomhed på fx årstider og forandringer.

Bibliotekets tilbud benyttes, fx kan vi se film om tirsdagen i vinterhalvåret, og deltage til diverse udstillinger med et givent tema– det skaber et fælles fokus for børn og personale, og giver sjove oplevelser at se værker udstillet på biblioteket.

Kirkerne giver os mulighed for at låne lokaler, hvis vi har brug for det, og tilbyder en dag i december, hvor vi kan komme og synge i de flotte kirkerum.

Vi bruger togene til at komme lidt længere, fx til Kronborg, Søfartsmuseet, naturcenteret Nyrup hus, Øresundsakvariet og vi besøger Sundtoldsmarkedet i august.

Legkunst er det sidste nye projekt, hvor kunstnere kommer for at få kunsten ind i legen, samt lære personalet i Søbæk at få kunsten ind i hverdagen. Således lærer vi, børn og voksne, at samskabe.

Vi har de sidste par år haft et samarbejde med forskellige kulturelle tilbud, som kommer ud til os, for at give børnene i daginstitutionen oplevelser. Det har givet gode oplevelser for børnene, som bl.a. har danset, rørt ved fisk og skaldyr og set teater.

Vi har også en aftale med de nærliggende plejehjem, som vi besøger til fx fastelavn.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske læringsmiljø anser vi for meget dynamisk idet vi på de enkelte stuer flytter rundt og tilpasser stuen indretning til den gruppe børn, der er tilknyttet. Vi har fokus på den gode leg, hvilket betyder at vi prøver at skabe rum til fordybelse i gode lege.

I vuggestuen skabes der også plads til fysisk leg, som fx at kunne bruge bobles til at kravle op på en forhøjning, og der fra hoppe ned på en madras. I børnehaven kan enkelte stuer skabe ekstra plads til fysisk leg i det de har et ekstra rum tilknyttet. I børnehaverne er der skabt et område for børnene til at tumle, bygge, hoppe og lave motorikbane i, som er til gavn for både vuggestuerne og børnehaverne.

Der er ligeledes stuer, som har skabt rum til stilleleg, hvor børnene kan sidde med få venner og fordybe sig.

Vi har en god boldbane, som har hegn hele vejen rundt, og den bruges ikke kun til bold-lege, men ligeledes som et ekstra rum til aktiviteter. Her laver vi ofte sanglege, fangelege og andre regellege, hvor børnene skal blive inden for en hvis radius – og her skaber boldbanen en fantastisk ramme. Den bruges også til dans og høj musik, hvor danserne ikke forstyrres af forbi kørende mooncars og lignende.

Vi har rytmer ift. hygiejne, hvilket betyder at børnene naturligvis lærer vigtigheden af at vaske hænder når man kommer i institutionen, efter toiletbesøg og inden der skal spises frokost eller samling. I vuggestuen er der forskellige håndvaske-sange, som hjælper børnene med at forstå længden af en omgang hånd-vask.

Det psykiske børnemiljø har stort fokus i Børnehuset Søbæk, hvor vi helt selvfølgelig taler pænt til hinanden og til børnene. Vi anser det for vigtigt at børnene inddrages i hvad der skal ske, hvad der sker, hvorfor det sker og hvordan det sker. Børnene udfordres og opfordres til at gøre det de kan selv, og fx iagttager vi en konflikt og ser om børnene kan klare at løse det selv, og hvis ikke, så er vi lige bag dem. Det er også et stort fokuspunkt, at personalet siger dét de gerne vil have skal ske, i stedet for det de ikke vil have. Fx italesætte over for barnet at ”du står på stolen, kan du sætte dig ned?”.

Det æstetiske børnemiljø indgår i hverdagen med både store og små ting. I maj har vi fx plantemåned, hvor alle børn medbringer planter – spiselige eller dekorative – som de planter sammen med personalet. Forinden er børnene med til at rive blade sammen, klippe grene og fjerne gamle buske/planter, for at gøre plads til det nye. Børnene er med til at passe deres planter over sommeren, og evt. høste og spise alle de gode frugter og grøntsager, som er vokset frem.

Rummene udsmykkes med børnenes egne produktioner, som kan være materiale fra projekter, forskellige temauger, daglige kreative stunder mm. Til de årlige tilbagevendende begivenheder pyntes op, for at skabe en visuel forståelse af årets gang – fastelavn, påske, Halloween, jul osv.

Vi har i 2020 haft Legekunst, som er et projekt med fokus på samskabende nærvær mellem børn-børn og børn-voksne. Projektets produkter kan ses på vægge og lofter i vores institution, og er med til at skabe et

meget sjovt og flot kreativt udtryk. Vi har lavet det ene motorik rum dynamisk, således at Legekunst kan udvikles der, og for at skabe et beskyttet miljø for store og små kunstnere.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets alsidige personlige udvikling støttes gennem kommunikation, tillid, omsorg og nysgerrighed på det enkelte barn. Vi prøver at lære barnet at kende ved, i første omgang, at skabe tryghed og skabe en gennemskuelig hverdag, således at barnet lære rytmen at kende, samt lærer de nære voksne at kende. Når barnet kender scriptet for ”at gå i vuggestue/børnehave”, kan energien rettes mod udvikling og tage hverdagsudfordringer op. Børnene lærer først egen stue og de voksne dér at kende, før vi udvider barnets verden til resten af afdelingen.

Børn har forskellige behov, og nogle kaster sig ud i aktiviteter, andre ser tingene an før de vil deltage. Hvis et barn ikke vil være med til at male fordi han ikke vil røre penslen, men viser at han gerne vil være en del af malegruppen, så sidder han med og observerer – og får en oplevelse af at han var med til at male. På sigt vil hans nysgerrighed og mod tage ham videre til det endelig store skridt – at fatte penslen og male sammen med sine venner.

Barnets alsidige personlig udvikling støttes også via leg, bl.a. udklædning og rolleleg er vigtige elementer i barnets dag. Vi støtter børnene ved at have fokus på at fx lege ved siden af, foran eller bagved, forstået som at finde ud af om barnet skal lære at lege, kan lege med let støtte eller kan lege selv. Dette var ligeledes et fokuspunkt i et par måneder, hvor vi til personalemøder diskuterede og reflekterede over hvorledes vi hver især ofte gjorde mere det ene eller det andet. Dette kan vi se har skabt et fokus på egen rolle ift. at støtte barnets legeudvikling mm. Udklædning nævnes af den simple årsag, at børnene leger mens de udvikler den motoriske udfordring det kan være, at tage beklædningsgenstande på selv.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnenes sociale udvikling støttes ved at vi laver både voksenstyrede aktiviteter, hvor fokus er på enten den ene eller anden udviklingstema. Det kan være dét at få al opmærksomheden fra gruppen, fra en voksen, eller at få tildelt ansvar, komme med idéer og blive lyttet til. Vi prøver at give alle børn øjeblikke, hvor de oplever sig særligt hørt/set, også selvom der er et højt lyd- og aktivitetsniveau omkring os. Vi har øje for at holde det vi lover – således at vi forbliver troværdige og tryghedsskabende for barnet.

Hverdagen er fyldt med ”at vente på tur”, og vi prøver at udfylde den tid med gode ting – fx hvis man skal vente på sin tur til motorikbanen, så hepper vi på dem der er i gang. Glæde over at glæde sig på andres vegne – high five når ens ven har lykkedes i noget.

Vi italesætter ansigtsudtryk og stemninger, så barnet forstår sig selv og forstår at vi har forstået barnet. Vi forklarer barnet hvorfor et andet barn blev ked af det, eller vred, og italesætter de verbale og nonverbale udtryk der opstår.

Det har ligeledes stor værdi at få ansvar. I hverdagen kan det være at skulle holde én af ”de små” i hånden over til legepladsen, at dele madkasser ud til frokost eller hjælpe én med at finde puslespilsbrikken, der faldt ned.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Generelt understøttes børns kommunikation og sprog ved at vi italesætter det de gør, det de siger og det de viser. Vi sætter os i øjenhøjde med barnet, og viser interesse for barnet ved at have øjenkontakt og lytte. Vi får informationer, stort og småt, fra forældre, så vi ved hvad der lige rør sig i det enkelte barn den dag. Det er værdifuldt, særligt for de børn, som har begrænset sprog. Vi læser og synger hver dag, og italesætter det vi gør og det vi laver med barnet – fx vi vasker hænder, og nu skal de tørres. Vi laver Sprogtrappen for de yngste børn, hvilket er vores interne arbejdsredskab, og danner os dermed et overblik over, hvor vi kan skærpe fokus for det enkelte barns sproglige og kommunikative udvikling.

Alle 3-årige og alle 5-årige sprogvurderes af institutionens egen sprogansvarlige pædagoger.

Generelt understøtter vi ligeledes børnenes udtryk ift. betoning – tale i stedet for at råbe, eller prøv at sige nej tak i stedet for at skubbe osv.

For de yngste i vuggestuen bruger vi babytegn – tegn for ”tørstig”, ”mere”, ”hjælp”, ”færdig”, forskellige dyr, ”synge”, ”sut”, ”sove” m.fl. Dette hjælper de yngste børn uden sprog til at fortælle os hvad de har brug for, og mindsker frustrationen for dem. Mange børn udvikler deres egne tegn, og vi sørger for at udveksle med forældrene, hvis barnet er begyndt på et nyt tegn hjemme eller i institutionen. (Det kan være tegnet for en særlig sang, som barnet gerne vil synge).

Nogle stuer modtager børn med flere sprog, og for de børn, som ikke endnu har hørt/talt dansk hjemme, laver vi en lille parlør med billeder, så barnet har mulighed for at vise hvad det gerne vil. Således kan vi italesætte billedet, så barnets danske sprog udvikles, samtidig med at barnet oplever at blive forstået.

Særlige indsatser kan være læseleg, hvor vi to-tre gange om ugen læser med forskellige grupper af børn, som har fælles sproglige udfordringer. Vi tilrettelægger små grupper, hvor det enkelte barn får mulighed for at lege med andre, som kan bidrage positivt til den sproglige udvikling.

Vi er opmærksomme på at bruge spil, rollelege og generelt planlægge aktiviteter for at øve og udvikle sprog, ord, ordforråd og udtale.

Vi samarbejder yderligere med sprogstøttekorpsset, som har særlig fokus på børn med flere sprog, ligesom vi samarbejder med kommunens talepædagoger.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børn skal lære ved at sanse, dvs. smage, mærke, lugte, se og høre verden, og ikke mindst bruge kroppen til at danne sig erfaringer.

Børn kan være meget modige, udadvendte, frembrusende, forsigtige, tilbageholdne – og vi prøver at skabe et miljø hvor de forskellige børn, får deltagelsesmuligheder ift at bevæge sig og sanse. I hverdagen enten lytter vi til musik, eller skaber musik.

De voksne danser og går forrest ift at få særlige bevægelser ind i dansen, som er vigtige for børns udvikling. Det kan være at svaje, hoppe, balancere osv. Vi har et rytmikum, hvor børnene kan enten være med til at lave en motorikbane eller lave den selv. Dette er et godt sted, hvor kroppen kan udfordres og man kan mærke at man bliver svimmel, varm og glad. Det er ligeledes en mulighed for at skabe gode fællesskaber, hvor man hepper på hinanden, efterligner hinanden, eller får lov at være den der bestemmer en position eller bane.

I vuggestuen afsluttes som regel med pandekagemassage, og børnene kender det i en grad, så de kan massere hinanden. Dette skaber ro og er med til at skabe tillid mellem børnene og de voksne.

I børnehaven masseres der også, mens der lyttes til afspændingsmusik, og vi gør børnene opmærksomme på at mærke egen krop, vejtrækning mv.

I hverdagen opfordrer vi til at børnene mærker efter om de er mere sultne, skal tisse, om de fryser, har det varmt, og lytter og hjælper, hvis én vil ha' sin trøje af, fordi det er varmt. På den måde anerkender vi barnets egen oplevelse af kroppen og behov.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehuset Søbæk understøtter børnenes erfaring i og nysgerrighed mod natur, udeliv og science, ved bl.a. at have diverse natur-temaer i løbet af året. Mange af disse knytter sig til årstider, højtider og traditioner, men kommer også til syne i hverdagen på legepladsen. Legepladsen tilbyder alt fra at kunne lege med sine venner, bevæge sig med sine venner osv., men også at finde små dyr under en væltet træstub eller at samle sne i en spand og finde ud af hvad der sker, når vi sætter den indenfor. Senere opsøger vi i fællesskab med børnene, ved at søge på computeren, mere viden om de pågældende dyr.

Hvert år planter vi i maj, hvor alle børn deltager i havearbejdet, og medbringer en plante, som de er med til at passe over sommeren og til sidst evt. høste fra.

Vi er lokaliseret tæt på skov og strand, hvilket derfor bliver brugt flittigt på vores ugentlige turdage. Det kan være store gruppen, som tager ud og laver fællesskabende aktiviteter, det kan være en vuggestuegruppe, som skal ud og finde forårstegn – og forinden har modtaget feedforward på, hvad det kan være.

Vi har årlige projekter og temauger, hvor vi bl.a. havde om havet, og derfor besøgte stranden, havnen og fiskehandleren. De fælles oplevelser, som kan gå ud over det sædvanlige, skaber gode relationer mellem børn og voksne.

Et meget lille indslag, men med stor påvirkning, er når børnene samler blade, bær, små sten eller hvad de nu finder på legepladsen, og lægger det i små kopper for derefter at hælde vand i og lægge det i fryseren, for så at finde det frem næste dag og se hvad der er sket. Børnene er nysgerrige og sidder længe og mærker, smager på de frosne sager, mens det stille og roligt smelter igen.

Hverdagen er fuld af ting, der skal undersøges – kan en legoklods synke, og hvis ikke, hvad kan så?

Vi har ligeledes enten temaer eller daglige snakke om vejrfænomener, og synger sange, som retter sig mod vejret eller årstiden.

I Søbæk prioriterer vi at komme udenfor, dette anses som en pædagogisk aktivitet og et rum, hvor alt fra den frie leg til særlige aktiviteter gennemføres. Vi er ude hver dag, i al slags vejr, og taler meget om vejret og de vejrfænomener som vi oplever.

Vi bruger internettet til at søge ting, der undrer børnene, på. Børnene deltager, og viden om fx hvad spiser en regnorm, hvor sover bien og hvilken slags fugl er det der sidder på træet udenfor, indhentes og sættes op på væggen til videre udvikling af vores viden. Vi oplever at børnenes nysgerrighed stimuleres og at børnene bruger den viden vi indhenter sammen digitalt.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kultur, æstetik og fællesskab skal gennem den daglige praksis kunne ses og høres på børnene. Børn leger det de oplever – og det er de voksnes bevidsthed om forskellighed, som skal skabe et inkluderende miljø. De voksne skal altså være opmærksomme på hvilke baggrunde børnene har, så disse baggrunde og kulturer kan blive inddraget og udfoldet i hverdagens leg og aktiviteter.

Vi holder af vores traditioner, som fx er Decemberhygge, hvor forældre kommer til gløgg og pebernødder på legepladsen (børnehaven), og til klippeklistre og kagebagning (vuggestuen). I december går store gruppen fra børnehaven Lucia, mens forældre og børn i institutionen spiser nybagte luseboller og kigger på det fine optog i mørket.

Vi har ligeledes en sommerfest, som hvert år tilbyder forskellige gøglerboder, som børnene kan prøve, samt en fælles buffet, som alle forældre har lavet mad til, og ikke mindst er den store kagebod og isbod en vigtig del af festen.

Både sommerfest og december-hyggedag betyder at børnene får oplevelser sammen i daginstitutionen med deres forældre, samt at personale og forældre mødes under andre forhold, hvilket kan være udviklende for samarbejdet.

Inden sommerfesten afholdes, har alle børn og personalet i Søbæk skabt en smuk have via vores plante-månedspjækt i maj. Her er børnene med til at gøre legepladserne, terrasserne, haverne mv. klar til at kunne plante og vande, så det hele ser flot ud og dufter godt – og med tiden vil de være smagsprøver at høste.

Når der fejres fødselsdage i børnehaven, bliver barnet fejret på selve dagen, hvor barnet har noget med at dele ud, der bliver der sunget fødselsdagssang og taget billede af barnet. Derudover bliver der holdt en månedlig maddag for alle børn der har haft fødselsdag i den pågældende måned - der bliver lavet en liste med ingredienser som forældrene skriver sig på, og som medbringes til maddagen. Børnene får den dag rig mulighed for at hjælpe til med at snitte og hakke, og dermed skabes et fælles produkt – noget dejlig mad – som alle spiser til frokost.

I vuggestuen fejres barnet på stuen, med sang, medbragte boller, frugt eller andet uden tilsat sukker, flag og puster lys ud. Desuden afleverer en af de andre børn en gave til barnet, som stuen har lavet.

Fødselsdagsfejring er med til at sætte et barn i centrum i fællesskabet, og en særlig dag, hvor barnet på forhånd kender scriptet og kan glæde sig over at der er "fest for mig".

Vi har også et bålsted, hvor børnene nyder at samles til fælles fordybelse sammen med de voksne. Der laves mad eller tales sammen, mens vi sammen kigger ind i gløderne og nyder nærværet.

Børn udtrykker sig forskelligt, og i løbet af vores forskellige projekter, er vi blevet opmærksomme på at nogle børn både leger og lærer bedre via fx dansen end fx via malekunsten, og omvendt. Ved at få øje for børnenes individuelle styrker og kompetencer, har vi yderligere muligheder for at støtte det enkelte barn hensigtsmæssigt.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Som en del af arbejdet med kvalitet og det lovpligtige tilsyn, har Helsingør Kommune besluttet at benytte KIDS observationsmateriale. KIDS er et evidensbaseret dokumentations- og udviklingsværktøj til at forbedre den pædagogiske kvalitet. Hermed sikres, at der på tværs af kommunen bliver observeret, vurderet og udviklet på et ensartet og kvalitativt grundlag. Arbejdet med KIDS understøtter også dagtilbuddenes arbejde med den styrkede læreplan. Observationerne gøres i samarbejde med dagtilbuddene, så kvalitetssikringen og kompetenceudviklingen sker i samarbejde og dialog med personale og leder via samskabelsesprocesser og dialog. Processen i et KIDS-forløb består af 5 trin: 1) forberedelse, 2) observation, 3) dialog, 4) handlingsplan og 5) sparring.

I Søbæk arbejder vi hen imod nedenstående, da vi ønsker at etablere en evalueringskultur. Nogle af punkterne er vi godt i gang med, andre er et stort ønske, som der skal arbejdes konkret med fremadrettet. Evaluering og evalueringskultur er en dynamisk proces, som konstant rykker sig i takt med at vi bliver bedre og ikke mindst får nye input af nyansat personale:

Evaluering er et centralt grundlag for vores pædagogiske udvikling. Derfor har vi etableret en evalueringskultur, med fokus på tillid og plads til at være nysgerrig på egen og hinandens praksis. Vi har skabt et "refleksions rum" så den enkelte stue hver 14. dag har mulighed for at evaluere på de igangværende processer. Det kan indebære handleplaner på konkrete børn, være nye tiltag eller fokus områder for hele stuen, afprøvning af nye roller og metoder for os som personale.

Her anvender vi sammen vores didaktiske overvejelser til at drøfte mål, formål og tiltag som vi kan følge op på. Vi benytter praksisfortællinger som kommunikativ dokumentation, at analysere forskellige temaer på.

Derudover har vi personalemøde en gang om måneden, hvor vi har mulighed for at sparre med resten af huset. Her bliver taget konkrete temaer op, samt givet små opgaver/afprøvninger som evalueres frem på næste møde.

Flere medarbejdere har budt ind med forskellige metoder for evaluering, og vi afprøver dem efterhånden, for at etablere en mere fast evalueringsform.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Det ved vi ikke endnu.

Foreløbig gennemgår vi alle læreplanstemaerne både gruppevis, stuevis og i plenum til vores månedlige personalemøder.

Ps. Sådan har vi klaret tiden efter alle kom tilbage fra Corona-hjemsendelse.

I en ny ukendt hverdag, som var realiteten da vi kom tilbage til arbejdet den 14.4.20, måtte vi finde en måde at følge myndighedernes retningslinjer og krav på, samtidig med at børnene skulle opleve en tryk og udviklende hverdag. Dette var naturligvis en ny situation, og vi havde ingen erfaringer at trække på.

Men – ved at børnene havde en fast gruppe venner og en fast voksen tilknyttet, var vi godt i gang med at skabe forudsigelighed. Vi kunne yderligere konstatere at udelivet gav et rum, som kunne rumme alle børn, hvad enten de havde brug for ro, fordybelse, fysisk udfoldelse, fælles lege, voksenstyrede aktiviteter eller kreative sysler.

Vi oplevede at børnene havde mere overskud og ro end før Danmark lukkede ned. En, af mange forklaringer, kan være at de befandt sig i en bestemt gruppe, et bestemt sted og dermed brugte energien på at lege og fordybe sig, dér hvor de var. Børnene vidste at dagen foregår her, og med denne voksen og disse børn. Børnene skulle ikke bruge energi på at lede efter et sted at være eller hvem der skulle leges med. Med andre ord – der var sat en meget tydelig ramme.

En afgørende faktor for de voksnes særlige nærvær med børnene var, at alle møder (både tværfaglige og internt) var aflyst, samt at vi havde en del hjælp udefra, af kolleger fra andre institutioner i kommunen, som ikke kunne vende tilbage på deres arbejde.

Yderligere bestod vores daglige arbejde og hverdag i Søbæk udelukkende af at opretholde retningslinjerne ift. hygiejne, gruppe opdelinger osv., og at være sammen med sin egen gruppe børn. Dette udviklede relationerne blandt børnene og mellem barn/voksen.

Udfordringen blev at personalet kun så sin egen gruppe, og ikke kom så tæt på hele stuen – hvilket på sigt kan medføre et ensidigt perspektiv på en gruppe/et barn, men da der var tale om en begrænset periode, fik den bekymring ikke så meget plads.

I skrivende stund er den enkelte stue nu slået sammen, med alle deres voksne tilknyttet, og møderne er så småt begyndt at opstå i kalenderen – hvilket betyder at vi nu kan handle på nogle af de ting, som har ligget stille de sidst måneder.

Vi har oplevet at legetøj er mindre vigtigt end hidtil antaget. Børnene ser ud til at fordybe sig mere, da der ikke er fokus på at finde det rigtige legetøj. Yderligere forstyrres børnenes lege mindre end når vi opholder os på stuerne – uderummet giver mere plads til alle børn, hvilket betyder at de ikke kommer til at gå ind over hinandens leg.

Ligesom vi har gjort indendørs i de forgangne år, har vi i højere grad tilpasset uderummet/legepladserne til den pågældende børnegruppe, så vi har set vores legepladser forandrede og i konstant udvikling ift. at skabe diverse rum i rummet – udendørs.

Vi har dermed skabt et miljø, som vi mener tilgodeser alle børn, og i den proces kan vi se at børn i udsatte positioner særligt profiterer af at befinde sig i mindre grupper og i forudsigelige hverdage.

De små grupper skaber rum for, at vi bedre kan tilgodeser børn i udsatte positioner og deres individuelle forudsætninger for at indgå i dagligdagen. Med disse muligheder, bliver det et positivt læringsmiljø, som i høj grad er tilpasset og rammesat ud fra et inkluderende børneperspektiv, hvor de institutionelle strukturer og rammer har mindre indflydelse end under normale omstændigheder.

Yderligere kan vi i vuggestuen se, at et barns gråd ikke påvirker de andre børn på samme måde, som når vi er indenfor. Uderummet er større, og børnene sidder ikke tæt sammen, og reagerer dermed ikke på samme måde hvis et andet barn er ked af det.

Vi har ligeledes lært at "lange afleveringer/afhentninger" af børn, som var almindeligt før corona-krisen, har påvirket både det enkelte barn og børnegruppen negativt. Vi oplever et større nærvær i afleverings- og henteperioderne i denne tid pga. vi, og dermed børnene, ikke bliver afbrudt af forældre og eventuelle søskende, som bliver længe på stuerne/legepladserne.

Vi havde nyansatte kolleger, som startede i jobbet da vi alle kom tilbage til Sørbæk. Det var en stor udfordring for alle, at vi ikke var tæt sammen, da de nye kolleger måtte langdistance-guides af de mere erfarne kolleger. Vi oplevede samtidig at vi alle gjorde hvad vi kunne for at hjælpe hinanden på kryds og tværs, uden at gå på kryds og tværs.

En anden udfordring har været at grundet de mange regler, krav og retningslinjer, som følge af corona og genåbningen, har vi skulle være ekstra tydelige over for børn og særligt forældre, for at sikre at flest mulige overholder de udstukne regler, krav og retningslinjer. Mange forældre har fulgt vores anvisninger, heldigvis, men – der er brugt en del tid på de få, som ikke følger anvisningerne.

Vi skal nu være særlige tydelige, da Corona fortsat er en trussel, og alle regler, krav og retningslinjer fortsat skal følges i institutionen – og dette er en udfordring da verden udenfor normaliseres mere og mere.

